Leť, orle, leť

Africký příběh

Převyprávěl Christopher Gregorowski

Jednoho dne se farmář vydal hledat ztracené tele. Předešlý večer se pastýři vrátili bez něj. A té noci byla strašlivá bouře.

Farmář šel do údolí a hledal podél řeky, v rákosí, za skalisky i v divokém proudu řeky.

Vyšplhal po svazích vysoké hory se skalnatými útesy. Podíval se i za velikánský balvan, jestli se tam tele náhodou neschoulilo, aby se schovalo před bouří. A právě tam se zastavil. Na skalním výběžku se mu naskytl neobvyklý pohled. Ta strašlivá bouře odnesla z hnízda orlí mládě, které se vylíhlo tak den dva předtím.

Farmář se natáhl a vzal ptáče do obou rukou. Vezme ho domů a postará se o něj.

Když už byl skoro doma, vyběhly mu naproti děti.

„Telátko se samo vrátilo domů!“ volaly.

Farmář měl velikou radost. Ukázal orlí mládě své rodině a pak ho opatrně uložil do kurníku ke slepicím a kuřatům.

„Orel je král ptactva," prohlásil, „ale my z něj vychováme slepici."

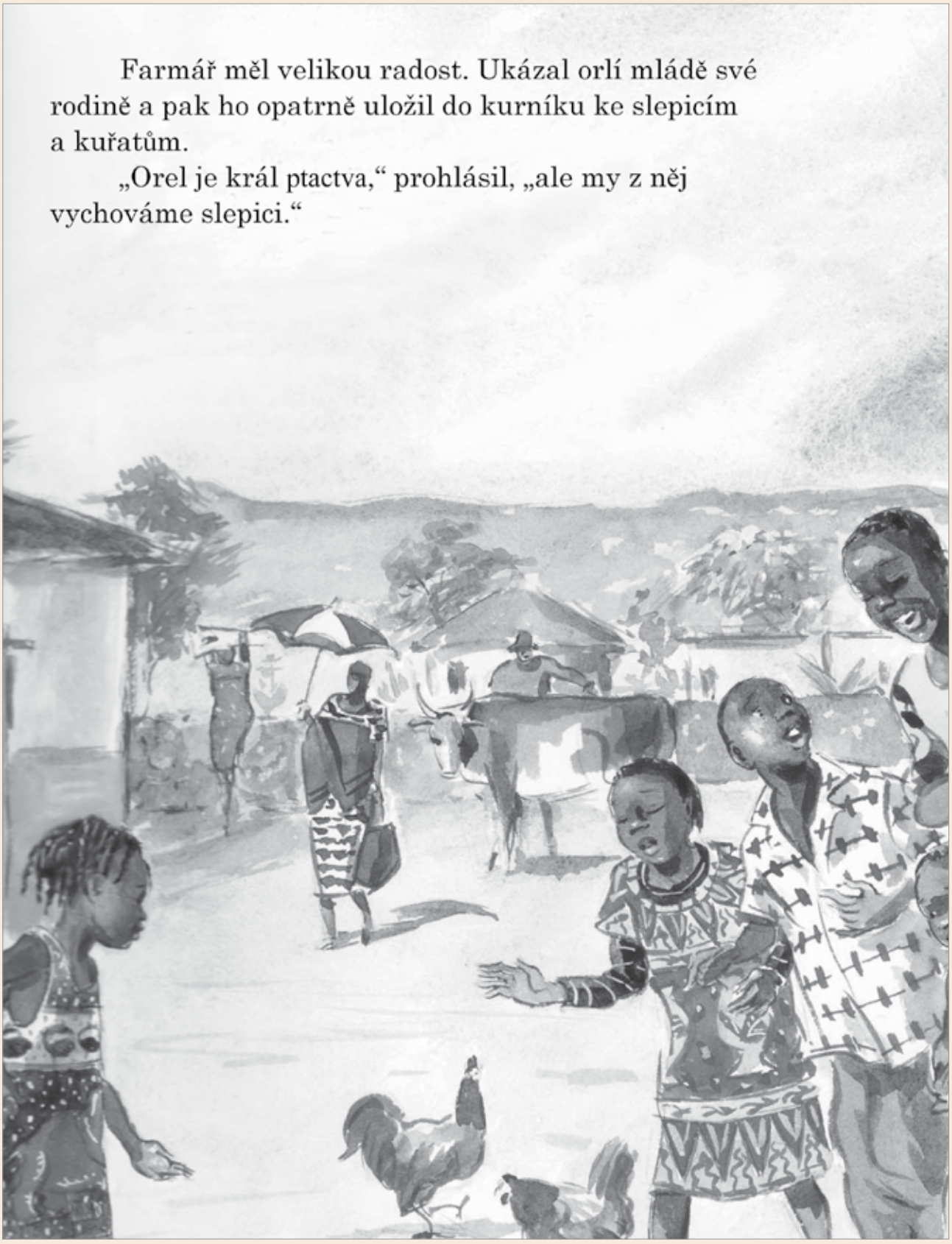

A tak žil orel mezi slepicemi a učil se dělat všechno tak jako ony. Ovšem jak rostl, začal vypadat jinak než slepice.

Jednoho dne přišel farmáře navštívit jeho přítel. Spatřil mezi slepicemi orla.

„Hele! Tohle není slepice. To je orel!“

Farmář se na něj usmál a řekl: „Jistěže je to slepice. Podívej – chodí jako slepice, jí jako slepice. Myslí jako slepice. Jistěže je to slepice.“

Ale přítel se nedal přesvědčit. „Dokážu ti, že to je orel,“ prohlásil.

Farmářovy děti pomohly příteli orla chytit. Byl dost těžký, ale farmářův přítel ho zvedl nad hlavu a řekl: „Nejsi slepice, ale orel. Nepatříš zemi, ale nebi. Leť, orle, leť!“

Orel roztáhl křídla, rozhlédl se kolem, spatřil, jak slepice něco zobou, a skočil dolů, aby spolu s nimi mohl hrabat a hledat něco k jídlu.

„Vždyť jsem ti povídal, že to je slepice,“ řekl farmář a prohýbal se smíchy.

Druhého dne velmi brzy ráno začali farmářovi psi štěkat. Ze tmy volal nějaký hlas. Farmář běžel ke dveřím. Stál tam znovu jeho přítel. „Dej mi s tím orlem ještě jednu šanci," prosil.

„Víš, kolik je hodin? Do svítání je ještě daleko."

„Pojď se mnou. A orla vezmi s sebou."

Farmář vzal neochotně orla, který tvrdě spal mezi slepicemi. Oba muži vykročili do tmy.

„Kam to jdeme?" zeptal se farmář rozespale.

„Do hor, kde jsi orla našel."

„A proč v tuhle nesmyslnou noční dobu?"

„Aby orel viděl, jak slunce vychází nad horami, a vydal se za ním do nebes, kam patří."

Došli do údolí a přebrodili řeku, přítel šel první. „Pospěš si," pobízel farmáře, „nebo svítání nestihneme."

Když začali stoupat na horu, vkrádaly se na nebe první záblesky světla. Obláčky na nebi se nejprve zbarvily dorůžova a pak se začaly zlatě třpytit. Stezka vedoucí po úbočí hory byla místy nebezpečná, vinula se po úzkých skalních římsách, vedla je do temných průrev a z nich zase ven. Nakonec přítel řekl: „Tady to bude stačit." Podíval se dolů z útesu a stovky metrů pod sebou spatřil zem. Byli téměř na vrcholu.

Přítel opatrně donesl orla na skalní výběžek. Nasměroval ho k východu a začal k němu promlouvat. Farmář se uchechtl. „Ten rozumí jen slepicím."

Ale přítel mluvil dál, vyprávěl orlovi o slunci, které dává život světu a vládne nebesům, protože dává světlo každému novému dni. „Podívej se na slunce, orle. A až vyjde, vzlétni s ním. Patříš nebi, ne zemi." V tu chvíli se přes vrchol hory prodraly první sluneční paprsky a celý svět náhle vzplál světlem.

Slunce majestátně vycházelo. Orel roztáhl křídla, aby ho pozdravil a na svém peří ucítil jeho teplo. Farmář ani nedutal. Přítel řekl: „Nepatříš zemi, ale nebi. Leť, orle, leť!“ Pak se doškrábal zpátky k farmáři. Všude bylo ticho. Orel napřímil hlavu, rozepjal křídla a s pařáty zaťatými do skály pod sebou se předklonil.

Pak, aniž se doopravdy pohnul, pocítil, jak ho zvedá vítr, silnější než kterýkoli člověk nebo pták, a tak se mu poddal a nechal se jím unášet vzhůru, výš a výš, až se v záři vycházejícího slunce ztratil z dohledu, aby už nikdy nemusel žít mezi slepicemi.

Leť, orle, leť napsal Christopher Gregorowski a ilustroval Niki Daly. Vydalo nakladatelství Simon and Schuster, New York. Text copyright © Christopher Gregorowski, 2000 and illustrations copyright © Niki Daly, 2000. Bylo vynaloženo úsilí k získání souhlasu autorů s uveřejněním díla.

1. **Co se farmář vydal hledat na začátku příběhu?**

A tele
B pastýře
C skalnaté útesy
D orlí mládě

2. **Kde farmář našel orlí mládě?**

A v hnízdě
B podél řeky
C na skalním výběžku
D v rákosí

3. **Co v příběhu dokazuje, že se farmář choval k orlímu mláděti opatrně?**

A Nesl orlí mládě v obou rukou.
B Přinesl orlí mládě své rodině.
C Vrátil orlí mládě do hnízda.
D Hledal orlí mládě na břehu řeky.

4. **Co farmář udělal s orlím mládětem, když ho přinesl domů?**

A Naučil ho létat.
B Pustil ho na svobodu.
C Vychovával ho jako slepici.
D Postavil mu nové hnízdo.

5. **Při první návštěvě farmářova přítele se orlí mládě chovalo jako slepice. Uveď *dva* příklady, které to dokazují.**

2 1 0 8 9

1. .....

.....

2. .....

.....

6. **Co udělal farmářův přítel, když se setkal s orlem poprvé a chtěl, aby vzlétl?**

A Zvedl ho nad hlavu.
B Postavil ho na zem.
C Vyhodil ho do vzduchu.
D Odnesl ho do hor.

7. **Vysvětli, co tím farmářův přítel myslel, když orlovi říkal: *„Nepatříš zemi, ale nebi.“***

2 1 0 8 9

.....

.....

.....

.....

8. **Proč se farmář při první návštěvě svého přítele prohýbal smíchy?**

A Orel byl moc těžký, aby mohl létat.
B Orla bylo obtížné chytit.
C Orel vypadal jinak než slepice.
D Orel dokázal, že má farmář pravdu.

9. **Proč vzal farmářův přítel orla do hor, když chtěl, aby vzlétl?**
Uveď *dva* důvody.

1. .....
.....
2. .....
.....

2 1 0 8 9

10. **Najdi a opiš slova, která popisují krásu nebe při svítání.**

.....
.....

1 0 8 9

11. **Proč bylo vycházející slunce v příběhu důležité?**

A Probudilo v orlovi touhu létat.
B Vládlo nebesům.
C Zahřálo orlovi peří.
D Osvětlovalo horské stezky.

12. **Jaký byl farmářův přítel, poznáš podle toho, co dělal.**
Popiš, jaký farmářův přítel byl, a uveď příklad, který to dokazuje.

.....
.....
.....
.....

2 1 0 8 9